

แนวทางการจัดงานวันดินโลกระดับจังหวัด

หลักการและเหตุผล

องค์การสหประชาชาติ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๖ ณ ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยสามัญที่ ๖๘ รับรองให้วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีเป็นวันดินโลก (World Soil Day) ซึ่งมีผลให้วันดินโลก ได้รับการบรรจุในปฏิทินปฏิบัติงานขององค์การสหประชาชาติอย่างเป็นทางการ โดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ เป็นต้นไป โดยในวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติกว่า ๒๐๐ ประเทศ รวมทั้งประเทศไทยจะจัดงานเฉลิมฉลองวันดินโลกพร้อมกัน ซึ่งการประกาศรับรองวันดินโลกเป็นผลสืบเนื่องจากการที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้รับการถวายรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม (The Humanitarian Soil Scientist) จากสหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ หรือ IUSS (International Union of Soil Science) เป็นพระองค์แรกของโลก เพื่อสดุดีพระเกียรติคุณให้เป็นที่ประจักษ์ถึงวิสัยทัศน์และพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในฐานะที่เป็นหน่วยงานร่วมผลักดันเรื่องวันดินโลก ร่วมกับสมาคมดินและปุ๋ยแห่งประเทศไทย และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) จนประสบความสำเร็จ ได้จัดงานเฉลิมฉลองวันดินโลกในวันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี

สำหรับหัวข้อวันดินโลกปี ๒๕๖๘ FAO กำหนดภายใต้ชื่อ “Healthy soils for healthy cities ดินที่สมบูรณ์ สู่เมืองที่สมดุล เกื้อกูลชีวิต” โดยเน้นความสำคัญของการจัดการปัญหาการปิดทับหน้าดิน (Soil Sealing) ซึ่งการปิดทับหน้าดิน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการทำการเกษตรนำมาใช้ สร้างสิ่งปลูกสร้างเพื่อการตั้งถิ่นฐานและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการคมนาคม และสาธารณูปโภคต่างๆ ก่อให้เกิด การสูญเสียหน้าที่ของดินและบริการทางระบบนิเวศบางส่วนหรือทั้งหมดอย่างถาวร นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ความสามารถในการกักเก็บคาร์บอน ความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ สุขอนามัยและสุขภาพที่ดี ตลอดจนการหมุนเวียนของเศรษฐกิจในชุมชนเมือง

โดยกรมพัฒนาที่ดินกำหนดจัดงานวันดินโลก ในช่วงระหว่างวันที่ ๕ - ๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ ณ กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ โดยมีรูปแบบการจัดงานประกอบด้วย การมอบรางวัล King Bhumibol World Soil Day Award ประจำปี ๒๕๖๘ การจัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ การประชุมเสวนาทางวิชาการ การเปิดตัวนวัตกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ หัวข้องาน และการแสดงสินค้าเกษตรอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

วัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมวันดินโลก

๑. เพื่อสร้างการรับรู้เรื่องวันดินโลกแก่ประชาชนในส่วนภูมิภาคทุกระดับ
๒. เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรดิน และเกิดจิตสำนึกในการช่วยกันอนุรักษ์ ทรัพยากรดินอย่างยั่งยืน

กิจกรรม

แต่ละจังหวัดอาจพิจารณากำหนดกิจกรรมที่เห็นควรดำเนินการในวันดินโลกระดับจังหวัด โดยหลักการ อาจจัดกิจกรรมวันดินโลกระดับจังหวัดเป็น ๓ ลักษณะ คือ ๑) กิจกรรมที่จัดในอาคาร ๒) กิจกรรมกลางแจ้ง และ ๓) กิจกรรมทางสื่อออนไลน์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. กิจกรรมที่จัดในอาคาร ได้แก่

๑.๑ นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม” แสดงหลักการของแนวพระราชดำริด้านดินที่ช่วยแก้ไขปัญหาดินของแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน นำไปสู่ความมั่นคงและปลอดภัยทางอาหารและการขจัดความอดอยากหิวโหย (zero hunger) ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่กำหนดโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nation : UN) จนเป็นที่มาของการประกาศรับรองวันที่ ๕ ธันวาคม ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ เป็นวันดินโลกที่เป็นวาระแห่งการสร้างตระหนักรู้ถึงความสำคัญของทรัพยากรดินต่อการดำรงชีพของมนุษย์

๑.๒ นิทรรศการทางวิชาการดิน เช่น ความเป็นมาของวันดินโลก ความสำคัญของดินทั้งในบทบาทของการเป็นปัจจัยพื้นฐานของการผลิตในภาคการเกษตร และการเป็นแหล่งกำเนิดของปัจจัยสี่ที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต องค์ความรู้ด้านที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหลัก การน้อมนำแนวพระราชดำริไปใช้แก้ปัญหา และความสำเร็จของโครงการตามแนวพระราชดำริต่างๆ เป็นต้น

๑.๓ การประชุม เสวนา หรือบรรยายพิเศษ โดยนักวิชาการ หรือเกษตรกรตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จมานำเสนอแนวทางการน้อมนำแนวพระราชดำริมาปรับใช้

๑.๔ การประกวดแข่งขันต่างๆ เช่น การประกวดวาดภาพจากดิน ภาพถ่ายที่สื่อถึงความสำคัญของดิน สุนทรพจน์ การโต้วาทีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวันดินโลก เป็นต้น

๒. กิจกรรมกลางแจ้ง ได้แก่

๒.๑ การแสดงจุดสาธิตของโครงการตามพระราชดำริ โดยจัดในรูปแบบของนิทรรศการมีชีวิต ซึ่งเป็นการนำแนวพระราชดำริที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรดิน ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อหลักมาแสดง เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของเกษตรกรโดยรวมให้ดีขึ้น

๒.๒ การจัดตลาดนัดสินค้าเกษตร เพื่อแสดงถึงผลสำเร็จของการจัดการดินอย่างยั่งยืน นำมาซึ่งผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อความมั่นคงและปลอดภัยทางอาหาร

๒.๓ การจัด workshop DIY (Do It Yourself) เรื่องเกี่ยวกับดิน เพื่อให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมและได้รับประสบการณ์ตรงในเรื่องต่างๆ เช่น การทำของใช้จากดิน การวิเคราะห์ดิน การทำน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น โดยมีข้อมูลความรู้ประกอบ

๒.๔ การจัดกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เช่น การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ การปลูกปอเทืองเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกต้นไม้เพื่อยึดเกาะหน้าดิน และหมักดิน เป็นต้น

๓. กิจกรรมทางสื่อออนไลน์ ได้แก่ การจัดทำคลิปวิดีโอสื่อสารเรื่องความสำคัญของดิน องค์ความรู้เรื่องดินในท้องถิ่น การป้องกันการชะล้างพังทลายของดินตามรูปแบบของแต่ละพื้นที่ การสร้างกิจกรรมการมีส่วนร่วมในสังคมออนไลน์ เช่น กิจกรรม soil challenge, การออกแบบกรอบรูป profile โดยมีสัญลักษณ์วันดินโลก เป็นต้น เพื่อเผยแพร่ในสื่อออนไลน์ เช่น เพจวันดินโลก เว็บไซต์ ไลน์ @วันดินโลก หรือ facebook IG ส่วนตัว

***ทุกกิจกรรม ให้ใส่สัญลักษณ์วันดินโลก (สามารถดาวน์โหลดได้จาก <http://www.fao.org/world-soil-day/campaign-materials/en/>)**

ตัวอย่างรูปแบบกิจกรรม

กิจกรรมที่จัดในอาคาร	กิจกรรมกลางแจ้ง	กิจกรรมทางสื่อออนไลน์
● การประชุม เสวนา ● การบรรยายพิเศษ ● การประกวด แข่งขัน ● โปสเตอร์ ● Roll up ● Back drop ● สื่อวีดิทัศน์ ● ภาพ infographic ● แบบจำลองพื้นที่	● แบบจำลองพื้นที่ที่แสดงวิถีชีวิต หรือกิจกรรมที่มี การดำเนินการจริง ใน ลักษณะนิทรรศการ แบบมีชีวิต ● การจัดตลาดนัดสินค้า เกษตร ● การสาธิตกิจกรรมตาม แนวพระราชดำริต่างๆ ● การจัดกิจกรรมแบบ DIY ● การจัดกิจกรรมรณรงค์ ต่างๆ ● การจัดกิจกรรมจิตอาสา เพื่อ การ พัฒนา ทรัพยากรดิน	● สร้างคลิปวิดีโอเรื่อง ดิน ● กิ จ ก ร ร ม soil challenge ● ออกแบบกรอบรูป profile สำหรับไลน์ หรือ facebook

ทั้งนี้ แต่ละจังหวัดอาจพิจารณาให้มีรางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณสำหรับหน่วยงานที่จัดกิจกรรมวันดินโลกที่สามารถสร้างการรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการพัฒนากิจกรรมวันดินโลกที่สามารถส่งเข้าร่วมการประกวดรางวัลวันดินโลกในระดับสากลได้ รวมทั้ง เพื่อเป็นการยกย่องผู้ที่มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการจัดการทรัพยากรดินอย่างยั่งยืนในระดับจังหวัด

แหล่งข้อมูลประกอบการจัดกิจกรรม

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลวันดินโลก ข้อมูลทางวิชาการ รวมทั้งสื่อต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมได้ที่

- <http://www.fao.org/world-soil-day/campaign-materials/en/>
- <http://www.worldsoilday.in.th/>

ระยะเวลาการดำเนินงาน

กำหนดให้มีการดำเนินงานวันดินโลกในช่วงเดือน หรือตามระยะเวลาที่แต่ละจังหวัดเห็นสมควร โดยหลีกเลี่ยงการจัดงานช่วงวันดินโลกที่ กรมฯ จัด เพื่อให้ สพข. และ สพด. สามารถร่วมกิจกรรมได้

สถานที่จัดงาน

สามารถพิจารณาจากสถานที่ที่เหมาะสมในจังหวัด เช่น ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง หรือพื้นที่ที่จังหวัดเห็นสมควร

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เข้าชม หรือผู้เข้าร่วมงานมาจากผู้ที่อยู่ในชุมชน อำเภอ จังหวัด วัด โรงเรียน นักท่องเที่ยว เกษตรกร และประชาชนทั่วไป รวมถึงภาคเอกชน เช่น หอการค้า ชุมชน หน่วยงานด้านสาธารณสุข ซึ่งมีบทบาทสำคัญ และเป็นคนกลุ่มใหญ่ของจังหวัด

การประชาสัมพันธ์

เผยแพร่ข่าวสารการจัดงานวันดินโลกระดับจังหวัดผ่านการใช้สื่อชุมชน สื่อออนไลน์ เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดการรับรู้ในวงกว้าง โดยให้ใส่สัญลักษณ์ วันดินโลก (สามารถดาวน์โหลดได้จาก <http://www.fao.org/world-soil-day/campaign-materials/en/>) พร้อมติด hashtag ที่เกี่ยวข้องกับวันดินโลก เช่น #วันดินโลก #worldsoilday เป็นต้น ในการลงภาพ กิจกรรม หรือลงข่าวในสื่อออนไลน์ทุกครั้ง

การรายงานผลการดำเนินงาน

บันทึกภาพตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมงาน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการจัดงาน ของที่ระลึกที่แจกในงาน กิจกรรมที่หลากหลายภายในงาน รวมทั้งภาพของผู้ร่วมงานที่แสดงให้เห็นการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลาย จัดทำเป็นคลิปวิดีโอ และภาพนิ่ง ส่งให้ กผง. พร้อมรายละเอียดการจัดงาน เพื่อใช้ประกอบการส่งกิจกรรมเข้าประกวดชิงรางวัล King Bhumibol World Soil Day Award (ส่งไฟล์งานที่ lddwsd@gmail.com)

งบประมาณ

ใช้งบประมาณตามที่กรมฯ จัดสรรให้สำหรับการจัดกิจกรรมวันดินโลก

ผู้รับผิดชอบดำเนินการ

แต่ละจังหวัดอาจพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานวันดินโลกระดับจังหวัด โดยมีโครงสร้างดังนี้

๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธาน
๒) ท่องเที่ยวจังหวัด	คณะทำงาน
๓) หอการค้าจังหวัด	คณะทำงาน
๔) สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชนจังหวัด	คณะทำงาน
๕) ผู้อำนวยการสำนักพระพุทธศาสนาจังหวัด	คณะทำงาน
๖) นายอำเภอ	คณะทำงาน
๗) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	คณะทำงาน
๘) สำนักงานเกษตรจังหวัด	คณะทำงาน
๙) สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัด	คณะทำงาน
๑๐) สื่อมวลชนท้องถิ่น	คณะทำงาน
๑๑) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด	คณะทำงาน
๑๒) สภาเกษตรกร	คณะทำงาน
๑๓) แขวงทางหลวงจังหวัด	คณะทำงาน
๑๔) ทางหลวงชนบท	คณะทำงาน

๑๕) ผู้แทนภาคเอกชนในจังหวัด	คณะกรรมการ
๑๖) ท้องถิ่นจังหวัด	คณะกรรมการ
๑๗) องค์การบริหารส่วนจังหวัด	คณะกรรมการ
๑๘) หัวหน้าส่วนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	คณะกรรมการ
๑๙) เกษตรและสหกรณ์จังหวัด	คณะกรรมการและเลขานุการ
๒๐) ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

กำหนดกรอบ แผนกิจกรรมและสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการกิจกรรมวันดินโลกระดับ
จังหวัด
